

Gereformeerde Den Haag
6 maart
1993

„Een duidelijk gezicht” in het gevangenispastoraat

„Het geloof staat bij jongeren buiten het leven van alledag”, zo bleek uit een recent onderzoek dat in opdracht van de synode van de Gereformeerde kerken in Nederland werd uitgevoerd door het instituut voor praktische theologie van de Vrije Universiteit. Kerken zouden dit isolement kunnen doorbreken door de christelijke traditie „een duidelijk gezicht” te geven in de samenleving. Eén van de plaatsen waar het geloof dat duidelijke gezicht toont is de gevangenis. Zowel jongere als oudere gemeenteleden komen daar elke week samen om hun geloof te vieren op een plek waar meestal weinig te vieren valt.

Integratie

Al is de gevangenis een gesloten gemeenschap, het pastoraat is geïntegreerd in het kerkewerk buiten. Geestelijke verzorging in gevangenissen is geen zaak van geestelijke verzorgers alleen, maar gaat ook de kerken aan. Ook achter de gevangensmuren is er sprake van een gemeenschap van mensen die rondom het verhaal van de bijbel samenkomt. Die gemeenschap moet verbonden zijn met de kerkgemeenschap buiten de gevangenis. Die integratie krijgt vorm in de wekelijkse kerkdiensten. Veel gemeenteleden verruilen geregeld hun eigen dienst voor die in een gevangenis in hun omgeving. Mensen die hieraan meedoen, maken volgens ds. J. Eerbeek iets zichtbaar van de liefde van God. Het besef dat er een groep is die het leven met ze deelt en ze niet heeft afgeschreven, is voor gedetineerden heel belangrijk. Het gaat daarbij om heel gewone dingen, zoals het aanbieden van een kopje koffie na de dienst of het voeren van een gesprek.

Helpende hand

Ds. J. Eerbeek is gevangenispredikant in het huis van bewaring in Scheveningen. Hij doet het werk al bijna 14 jaar en praat er nog steeds met groot enthousiasme over. „De gevangenis is een wereld waarvan je niet verwacht dat de kerk er veel betekent, maar het tegendeel is waar. Het merendeel van de gedetineerden stelt prijs op geestelijke verzorging. Dat is niet zo vreemd. Als je leven ineens wordt stilgezet, komen de grote vragen sterk op je af. Mensen hebben veel tijd om na te denken. Ze worden niet geconfronteerd met problemen die ze buiten konden ontlopen. In zo'n situatie blijkt er veel behoefte te zijn aan contact en steun.” Dat is ook precies wat het pastoraat in de gevangenis wil bieden. Het is niet de bedoeling een medemens in een kwetsbare positie te belagen met een theologische boodschap, maar een helpende hand te bieden. Daarbij kunnen gemeenteleden een belangrijke plaats innemen. Net als andere gevangenis-

predikanten reist Eerbeek het land door om op gemeenteavonden informatie te geven over zijn werk, en de mogelijkheden voor mensen om als vrijwilliger in de gevangenis hun geloof tastbaar te maken.

Vrijwilligers

Het blijkt daarom om meer te gaan dan om het contact met de individuele gedetineerde. Het contact is wederkerig: wie eraan meedoet, krijgt er iets voor terug. Eerbeek wil dan ook niets horen dan die „down-verhalen” over de kerk van tegenwoordig. De gevangenis is een plek waar het geloof springlevend is, omdat mensen er handen en voeten aan geven. Vrijwilligers ervaren het als een verrijking van hun eigen leven. Jan Toet, de organist, is al zeven jaar lang bijna elke week present. „Buitenstaanders zeggen vaak: „je lijkt wel gek”, maar ik vind dat die jongens een kans moeten krijgen. Bovendien heb ik er zelf ook wat aan. De waardering van de jongens brengt je elke week weer terug.” Ook Paulien Rijkeervaart dit zo. Ze komt hier al een jaar of acht, „niet om ze te bekeren, maar om medeleven te tonen” Paulien praat vrij nuchter over haar wekelijkse tocht naar de gevangenis. „Ik doe dit, een ander helpt gehandicapten. Je hebt het idee dat de jongens het waarderen en zelf haal je er ook iets uit. De ene week heb je een goed gesprek, de andere week blijf je aan de oppervlakte, maar toch bouw je iets op. Wie meer wil weten over de mogelijkheden om als vrijwilliger actief te zijn in eigen omgeving, kan contact opnemen met ds. J. Eerbeek, Huis van Bewaring, van Alkemadelaan 1256 te Scheveningen, tel. 3512761 tst. 441 of 3238198 (privé).

weekbulletin

kerkelijke berichtgeving uit binnen- en buitenland

J. A. BIJSTERVELD, directeur
MW. DRS. C. W. HOOGENKAMP, redacteur
PETRA ROG, grafische verzorging

Postbus 405, 2260 AK Leidschendam.
(Bezoekadres):
Overgoo 11, Leidschendam.
Centraal telefoonnummer: 070 - 31 31 131.
Doorkiesnummer Persbureau: 31 31 201.
Telefax: 070 - 31 31 202.
Postgiro 138211.

**persbureau
nederlandse hervormde kerk**

Raad van Kerken: illegalen niet in politiecellen

Het is ten enenmale onjuist om zogenaamde illegalen langer in politiecellen op te sluiten dan voor Nederlandse verdachten is toegestaan. Dit schrijft het dagelijks bestuur van de Raad van Kerken in Nederland in een brief aan de leden van de Tweede Kamer. De Raad maakt zich grote zorgen over de beeldvorming die in brede kringen leeft over migranten. Hij protesteert hevig tegen de geruisloze invoering van een Algemene Maatregel van Bestuur die het mogelijk maakt vreemdelingen langer dan vier dagen in politiecellen op te sluiten. Voor Nederlandse verdachten is vier dagen het maximum; politiecellen zijn ongeschikt voor langdurig verblijf vanwege het ontbreken van voldoende faciliteiten voor bezoek, luchten, wassen, werken en ontspanning. Na vier dagen dient een verdachte dan ook te worden overgebracht naar een huis van bewaring. Vaak komt het voor dat handelaren in drugs of geweldplegers dan worden vrijgelaten wegens ruimtegebrek. Voor illegalen blijkt dit uitgangspunt niet te gelden: zij mogen maximaal dertig dagen worden opgesloten in ruimten waarin Nederlanders niet langer dan vier dagen mogen blijven om ernstige psychische beschadigingen te voorkomen.

De Raad doet een dringend beroep op de leden van de Tweede Kamer hun afkeuring uit te spreken over deze maatregel.

De Raad van Kerken acht overigens de term 'illegalen' op zichzelf reeds discriminerend, zij werkt een vogelvrijverklaring in de hand. Liever spreekt de Raad over 'migranten zonder verblijfsvergunning'.

De Raad wijst er vervolgens op dat de suggestie, als zouden migranten zonder verblijfsvergunning op grote schaal misbruik maken van sociale voorzieningen of tot criminaliteit vervallen, niet klopt met de ervaringen van leden van de kerken die actief betrokken zijn bij hulpverlening aan buitenlanders.

Sympathie heeft de Raad voor plannen werkgevers aan te pakken die misbruik maken van de zwakke positie van migranten zonder verblijfsvergunning. Het voorstel van de Sociaal Economische Raad om migranten die uitgezet worden een loonvordering van zes maanden te geven op hun werkgevers compenseert de ondergane uitbuiting enigszins en

werkt waarschijnlijk positiever dan boetes. Wellicht kan de Stichting Steun Remigranten hierbij een bemiddelende rol spelen, zo schrijft de Raad van Kerken.

(Sectie Media Raad van Kerken/Hervormd Persbureau)

Paasgroetenactie 1993

Het is voor velen een gewoonte om tijdens de paastijd groeten te sturen. Een teken van de levende hoop die in ons is: de Heer is waarlijk opgestaan! De Generale Diaconale Raad roept plaatselijke gemeenten op mee te doen met de paasgroetenactie voor de talloze mensen die zonder proces of op grond van hun geloofsovertuiging in gevangenissen zitten. Door diverse organisaties zijn namen en adressen aangeleverd van mensen in veel verschillende landen, die uitzien naar vrijheid en naar een toekomst in vrede. De namen en adressen zijn verspreid over de gemeenten; iedere gemeente krijgt een beperkt aantal. Bij het Boeken-centrum kunnen speciale voorgedrukte kaarten worden besteld in diverse talen, die de gemeenteleden na de kerkdienst kunnen ondertekenen en versturen. De GDR raadt aan een flink aantal kaarten te bestellen, de ervaring leert dat veel mensen meerdere kaarten willen versturen.

Schrijfactie Veertigdagentijd

De kerkelijke organisaties voor zending en werelddi-

DEZE WEEK o.a.	pag.
Gereformeerden gaan zich verder bezinnen op kerk en jongeren	2
'Kwaliteitszorg plus' leidt tot dilemma	3
'Een duidelijk gezicht' in het gevangenis-pastoraat	4

akonaat en Amnesty International organiseren ook een schrijfactie voor politieke gevangenen. Dit jaar wordt uw solidariteit gevraagd met Chileense vrouwen van wie de man of kinderen verdwenen tijdens de militaire dictatuur. Velen weten nog steeds niet wat er met hun familieleden is gebeurd. Onder de gemeenten worden twee voorbeeldbrieven verspreid: de ene is gericht aan verschillende mensenrechtenorganisaties in Chili, de andere is gericht aan de Chileense overheid. De bedoeling is dat de brieven worden overgeschreven en ondertekend door zoveel mogelijk gemeenteleden.

Voor meer informatie over de acties: Generale Diaconale Raad, Postbus 72, 3970 AB Driebergen, tel. 03438 - 23611.

Het maartnummer van Vandaar, tijdschrift voor zending, werelddiakonaat en ontwikkelingssamenwerking, besteedt uitgebreide aandacht aan de situatie in Chili en aan de schrijfactie. Het is te bestellen bij: Dienstencentrum Gereformeerde Kerken in Nederland, tel. 033 - 960461 (zie ook elders in dit nummer).

(Hervormd Persbureau)

Adviseur christen-moslim relaties naar Gambia

Namens de hervormde Raad voor de Zending vertrekt Martha Frederiks binnenkort naar het Afrikaanse land Gambia als adviseur in het 'Project voor Christen-Moslim Relaties in Afrika' (PCMRA). Mw. Frederiks (28) is theologe en islamdeskundige. Als adviseur in dienst van de Raad van Kerken in Gambia gaat zij onder andere voorlichting geven over geloofsproblemen en praktische moeilijkheden in de omgang met elkaar. Zo kan zij bijvoorbeeld worden ingeschakeld in het pastoraat aan mensen met gemengde huwelijken.

Het PCMRA werkt niet alleen in Gambia, maar ook in andere Afrikaanse landen. Het is in 1959 opgericht op initiatief van de Internationale Zendingsraad, en heeft als belangrijkste doelstelling christenen en moslims in Afrika te helpen in hun omgang met elkaar. Inmiddels zijn er 16 adviseurs werkzaam in voornamelijk Westafrikaanse landen. Eén van de redenen waarom binnen de Afrikaanse kerken de belangstelling voor het PCMRA toeneemt, is het feit dat de islam steeds meer invloed krijgt. Met name het toenemend fundamentalisme is voor de kerken een bron van zorg en vragen, ook van vragen rond de eigen christelijke inbreng in de samenleving.

Martha Frederiks wordt op zondag 28 februari om 10.00 uur in een speciale dienst in de hervormde kerk in Roosendaal uitgezonden.

(RvdZ/Hervormd Persbureau)

Gereformeerden gaan zich verder bezinnen op jongeren in de kerk

Een breed beraad binnen de Gereformeerde Kerken in Nederland zal zich de komende tijd buigen over de vraag welke concrete initiatieven er genomen kunnen worden, waardoor gereformeerde jongeren zich in de (plaatselijke) kerk beter thuis voelen. De werkgroep moet worden samengesteld uit landelijke en regionale deputaten (deskundigen) en functionarissen 'uit het veld'.

Dit besluit nam de generale synode van de GKN tijdens een speciale zitting over kerk en jongeren op 11 februari jl. Drie rapporten werden er besproken: 'Geloven in de leefwereld van jongeren', een uitgebreid onderzoek dat is uitgevoerd door de Vrije Universiteit, 'Kerk door de knieën, over rechten en plichten van doopleden' en 'Weg van Geloven, een bijdrage aan het beter handelen van de kerk in haar relatie met jongeren'.

Zo'n twaalf jaar geleden al kreeg de gereformeerde synode de opdracht de jongerenproblematiek ter hand te nemen. Veel synodeleden waren teleurgesteld over de nu gepresenteerde resultaten. Te weinig concreet, zo stelden ze. Volgens hen is de tijd van praten inmiddels voorbij: er moet nu echt iets gebeuren om het tij van de teruglopende belangstelling van jongeren voor de kerk te keren.

Concrete actie

Ter vergadering werden diverse voorstellen gedaan voor meer concrete actie. Zo werd 'kerkvisitatie' genoemd als middel om plaatselijke kerken aan te sporen meer aan jongeren te doen. En ook jongeren die niet meer thuiswonen zouden bij het beleid moeten worden betrokken. Een ander synodelid vond dat de uitkomsten van de rapporten centraal moeten worden gesteld bij het beleid van de plaatselijke kerken. 'Het is niet alleen een probleem van jongeren, maar ook van ouderen', vond hij. Al deze voorstellen sneuvelen, net als dat van ouderling Vos uit Veenendaal, die wilde dat de uitkomsten van het onderzoek werden verwerkt in de Samen op Weg-kerkorde.

Ook Hadewich Grit van het Jongeren Synode Beraad was kritisch. Zij betreurde het, dat in het uiteindelijke voorstel de overweging uit het rapport 'Weg van Geloven' om het (plaatselijke) kerkelijke beleid samen met jongeren te ontwikkelen, helemaal was weggevalen.

Serius luisteren

Moderamenlid C. Punt-Voorbij stelde dat de kerken nu de prijs moeten betalen voor de 'teloorgang van het gesloten wereldbeeld': 'We zijn tegenwoordig niet alleen in de wereld, maar ook van de wereld.' Ze vroeg zich af of we in de kerken niet te pragmatisch bezig zijn, en dat alles overgoten met een christelijk sausje.

Dr. H.R. Juch, docent catechetiek en godsdienstpedagogiek in Kampen, vond dat het tijd werd niet alleen te luisteren, maar ook 'serieus' te luisteren naar jongeren. Hij miste de toekomstvisie in de besluitvorming.

Geen woorden (meer) maar daden, zo verwoordde de generale synode in het algemeen haar gevoelens naar aanleiding van de onderzoeksresultaten. De uitgangspunten liggen er, de uitwerking ervan moet nu de hoogste prioriteit krijgen. Aan het brede beraad de taak eigentijdse vormen te vinden, waarin jonge, maar ook oudere kerkleden zich gelovig kunnen vinden.

Het rapport van het onderzoek 'Geloven in de leefwereld van jongeren', uitgevoerd door drs. H.A. Alma van de Vrije Universiteit, wordt uitgegeven door uitgeverij Kok in Kampen. Het bevat naast de resultaten van een grote enquête onder een paar honderd protestantse jongeren en een uitgebreide theoretische onderbouwing, ook levendige portretten van zeven verschillende jongeren tussen 15 en 17 jaar. Het boek telt 320 pagina's en kost f. 49,50.

(Informatiedienst GKN/Hervormd Persbureau)

Centraal Weekblad veertig jaar

Vierhonderd lezers uit alle windstreken waren op 12 februari naar conferentiecentrum 'De Eenhoorn' in Amersfoort gekomen voor een ontmoeting met redactie en medewerkers van het Centraal Weekblad, in 1953 voor het eerst van de persen gerold 'ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland', zoals de ondertitel luidde. Die ondertitel is vorig jaar veranderd in 'kerkelijk opinieblad': het Samen op Weg-proces vindt ook zijn neerslag in de kolommen van CW, ook hervormden zijn er nu welkom.

De redactie had gerekend op hoogstens 200 belangstellenden, het werd meer het dubbele aantal, enkele tientallen moesten gezien de capaciteit van de zaal worden teleurgesteld. Onder de aanwezigen bleken tientallen abonnees van het eerste uur, zo lieten zij op uitnodiging van hoofdredacteur prof. dr. K. Runia - al meer dan 20 jaar op deze stoel - bij handopsteken blijken. Ook initiatiefnemer dr. E. Diemer was er. De eerste redactie bestond uit destijds gerenommeerde gereformeerde coryfeeën als prof. dr. J. Waterink, prof. dr. K. Dijk, prof. mr. W.F. de Gaay Fortman en ds. W.A. Wiersinga. De 'begin-selen' speelden een belangrijke rol: discussies over de toelaatbaarheid van bioscoopbezoek en dansen vulden heel wat kolommen. De vraag of de gereformeerden wel lid konden worden van de Wereldraad van Kerken bracht bijna een scheuring binnen de redactie teweeg. Duidelijk is dat ook veertig jaar geleden de eenheid, waarop gereformeerden zich

graag beriepen, al onder spanning stond, aldus Runia in zijn openingswoord.

Toekomst van de kerk

De verschillende programmaonderdelen van de lezersdag bewogen zich alle min of meer rond de toekomst van de kerk. Synodevoorzitter ds. P. Boomsma benadrukte dat de kerk al haar leden serieus dient te nemen, zij moet zorgen voor een duidelijk 'christelijk referentiekader' en moet ruimte scheppen voor allerlei ontmoetingsmogelijkheden. De tweede spreker, de hervormde ds. Ype Schaaf schetste het belang van goede kerkelijke publiciteit. Hij toonde zich een groot voorstander van regionale op SoW-leest geschoeide kerkbladen en refereerde daarbij terloops aan plannen om in Friesland iets dergelijks op te zetten in zeven verschillende edities, verbonden aan de klassicale vergaderingen.

Tijdens de middag verspreidden de deelnemers zich over verschillende workshops, met als thema's 'Kinderen, de toekomst van de kerk' door drs. G. Postma-Gosker en dr. H.R. Juch, 'Lage en hoge tonen in de eredienst' door drs. J.J. van Nijen en ds. E. Overeem, 'Als je maar gezond bent...?' door ds. L.H. Kwast en prof. dr. D. Post, en 'Christen ben je in een grote wereld', door prof. dr. W. Albeda en mevrouw drs. T.L.E. Strop-von Meyenfeldt.

Jubileumactie voor SOH

Ook de Stichting Oecumenische Hulp (SOH) bestaat dit jaar 40 jaar. De redactie van CW vond hierin goede aanleiding om de lezers te vragen zich in te zetten voor de SOH-actie 'Zaaizaad voor Eritrea', een structurele hulpverleningsbijdrage om de inwoners van dit land te helpen weer onafhankelijk te worden van voedselhulp uit het buitenland. De respons bleek onverwacht groot: 23 procent van de 17.000 abonnees reageerde met een totale bijdrage van ruim f. 109.000,-.

(Hervormd Persbureau)

'Kwaliteitszorg plus' leidt tot dilemma

Kan met 'kwaliteitszorg plus' het ideaal van een meer rechtvaardige en duurzame samenleving een stap dichterbij worden gebracht? Deze vraag stond centraal in het jaarlijkse technologieberaad van het Multidisciplinair Centrum voor Kerk en Samenleving (MCKS, afdeling voor studie en beraad van Kerk en Wereld) dat afgelopen vrijdag en zaterdag in Driebergen plaatsvond. De 'plus' stond daarbij voor de toevoeging aan kwaliteitszorg van aandacht voor veiligheid, gezondheid, belangen van de Derde Wereld en een gezond milieu.

De ongeveer 45 deelnemers, meest ingenieurs die zich in het bedrijfsleven bezighouden met kwaliteits-

zorg, milieuzorg, arbeidsomstandigheden e.d., beantwoordden de vraag gematigd positief. Met geïntegreerde zorgsystemen blijkt al veel gedaan te kunnen worden aan produktiviteit, goede arbeidsomstandigheden, veiligheid, gezondheid en milieu, zonder dat bedrijfsbelangen daarbij in het gedrang hoeven te komen. Integratie van zorg om de Derde Wereld leek echter meer problemen te geven. Het initiatief van de Max Havelaar-koffie liet zien dat ook dit toch op een bedrijfseconomisch verantwoorde manier kan gebeuren.

Een belangrijk dilemma werd gevormd door de vraag of wij aan producenten in de Derde Wereld en in Oost-Europa dezelfde eisen van kwaliteit, milieuzorg en veiligheid kunnen opleggen als aan westerse. Doen we dat, dan krijgen deze producenten door hun kennis- en kapitaalachterstand nauwelijks een kans. Doen we het niet, dan zal bijvoorbeeld de milieuvervuiling sterk blijven toenemen en worden westerse producenten uit de markt geprijsd. Ook zullen wij dan met minder welvaart genoeg moeten nemen. Dat vergt een ingrijpende mentaliteitsomslag.

Het beraad toonde aan dat niet alleen consumenten een bijdrage kunnen leveren aan een meer rechtvaardige en duurzame samenleving, maar ook werknemers op diverse posities in het bedrijfsleven. Voor reflectie op die mogelijkheden is onder ingenieurs duidelijke belangstelling. Het MCKS zal zich daar ook in de toekomst mee bezighouden.

(Hervormd Persbureau)

→ 'Een duidelijk gezicht' in het gevangenispastoraat

'Het geloof staat bij jongeren buiten het leven van alledag', zo bleek uit een recent onderzoek dat in opdracht van de synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland werd uitgevoerd door het instituut voor praktische theologie van de Vrije Universiteit. Kerken zouden dit isolement kunnen doorbreken door de christelijke traditie 'een duidelijk gezicht' te geven in de samenleving. Eén van de plaatsen waar het geloof dat duidelijke gezicht toont is de gevangenis. Zowel jongere als oudere gemeenteleden komen daar elke week samen om hun geloof te vieren op een plek waar meestal weinig te vieren valt.

Integratie

Al is de gevangenis een gesloten gemeenschap, het pastoraat is geïntegreerd in het kerkewerk buiten. Geestelijke verzorging in gevangenissen is geen zaak van geestelijke verzorgers alleen, maar gaat ook de kerken aan. Ook achter de gevangismuren is er sprake van een gemeenschap van mensen die rondom het verhaal van de bijbel samenkomt. Die gemeenschap moet verbonden zijn

met de kerkgemeenschap buiten de gevangenissen. Die integratie krijgt vorm in de wekelijkse kerkdiensten. Veel gemeenteleden verruilen geregeld hun eigen dienst voor die in een gevangenis in hun omgeving. Mensen die hieraan meedoen, maken volgens gevangenispredikant ds. J. Eerbeek iets zichtbaar van de liefde van God. Het besef dat er een groep is die het leven met ze deelt en ze niet heeft afgeschreven, is voor gedetineerden heel belangrijk. Het gaat daarbij om heel gewone dingen, zoals het aanbieden van een kopje koffie na de dienst of het voeren van een gesprek.

Helpende hand

Ds. J. Eerbeek is gevangenispredikant in het huis van bewaring in Scheveningen. Hij doet het werk al bijna 14 jaar en praat er nog steeds met groot enthousiasme over. 'De gevangenis is een wereld waarvan je niet verwacht dat de kerk er veel betekent, maar het tegendeel is waar. Het merendeel van de gedetineerden stelt prijs op geestelijke verzorging. Dat is niet zo vreemd. Als je leven ineens wordt stilgezet, komen de grote vragen sterk op je af. Mensen hebben veel tijd om na te denken. Ze worden hier geconfronteerd met problemen die ze buiten konden ontlopen. In zo'n situatie blijkt er veel behoefte te zijn aan contact en steun.' Dat is ook precies wat het pastoraat in de gevangenis wil bieden. Het is niet de bedoeling een medemens in een kwetsbare positie te belagen met een theologische boodschap, maar een helpende hand te bieden. Daarbij kunnen gemeenteleden een belangrijke plaats innemen. Net als andere gevangenispredikanten reist Eerbeek het land door om op gemeenteavonden informatie te geven over zijn werk, en de mogelijkheden voor mensen om als vrijwilliger in de gevangenis hun geloof tastbaar te maken.

Vrijwilligers

Het blijkt daarbij om meer te gaan dan om het contact met de individuele gedetineerde. Het contact is wederkerig: wie eraan meedoet, krijgt er iets voor terug. Eerbeek wil dan ook niets horen dan die 'down-verhalen' over de kerk van tegenwoordig. De gevangenis is een plek waar het geloof springlevend is, omdat mensen er handen en voeten aan geven. Vrijwilligers ervaren het als een verrijking van hun eigen leven. Jan Toet, de organist, is al zeven jaar lang bijna elke week present. 'Buitenstaanders zeggen vaak: 'je lijkt wel gek', maar ik vind dat die jongens een kans moeten krijgen. Bovendien heb ik er zelf ook wat aan. De waardering van de jongens brengt je elke week weer terug.' Ook Paulien Rijke ervaart dit zo. Ze komt hier al een jaar of acht, 'niet om ze te bekeren, maar om medeleven te tonen'. Paulien praat vrij nuchter over haar wekelijkse tocht naar de gevangenis. 'Ik doe dit, een ander helpt gehandicapten. Je hebt het idee dat de jongens het waarderen en zelf haal je er ook iets uit. De ene week heb je een goed gesprek, de

andere week blijf je aan de oppervlakte, maar toch bouw je iets op.'

Wie meer wil weten over de mogelijkheden om als vrijwilliger actief te zijn in eigen omgeving, kan contact opnemen met ds. J. Eerbeek, Huis van Bewaring, Van Alkemadelaan 1256 te Scheveningen, tel. 070 - 3512761 tst. 441 of 070 - 3238198 (privé).

(Hervormd Persbureau)

Tweede pluim voor vrouwvriendelijk beleid

Op 12 maart a.s., enkele dagen na de internationale vrouwendag (8 maart), zal voor de tweede keer de pluim voor vrouwvriendelijk personeelsbeleid in de Nederlandse Hervormde Kerk worden uitgereikt. Voor de pluim kunnen personen of afdelingen in de landelijke en provinciale organen van de hervormde kerk worden genomineerd, die zich in de afgelopen periode bijzonder hebben ingezet voor een positieverbetering van vrouwelijke medewerkers.

De uitreiking vindt plaats tijdens een vrouwenmiddag voor alle provinciale en landelijke medewerkers. Het thema van deze middag is 'Vrouwen nemen de ruimte', waarbij de centrale vraag is of vrouwen de ruimte nemen om tot cultuurverandering te komen. Mw. B. Eerland-van Vliet, voorzitter van de Raad voor de zaken van Overheid en Samenleving, zal een inleiding houden over het begrip 'cultuur'. De deelnemers zullen in workshops dieper ingaan op verschillende onderwerpen, zoals cultuuranalyse, tijd-management en conflict-hantering. Ook vindt er een secretaresse-overleg plaats. Als slot van de middag staat een modeshow gepland met als thema 'Wat je nooit naar je werk aan zou trekken!'.

De pluimuitreiking en de vrouwenmiddag worden georganiseerd door de Commissie Vrouwenzaken van de Raad voor de Personeelsaangelegenheden, tel. 070 - 3131260.

(Hervormd Persbureau)

Kwart miljoen voor Zuid-Soedan; méér nodig

De Stichting Oecumenische Hulp heeft een kwart miljoen gulden beschikbaar gesteld aan de in nood verkerende bevolking van Zuid-Soedan. Als gevolg van de al tien jaar durende burgeroorlog zijn honderdduizenden mensen op de vlucht. Er heerst honger. SOH geeft de hulp via lokale hulporganisaties. De 'New Sudan Council of Churches' bijvoorbeeld, verstrekt voedsel en medicijnen in Zuid-Soedan. In de vluchtelingenkampen wordt onderwijs gegeven. Zonder onderwijs dreigt immers de toe-

komst van een hele generatie verloren te gaan. SOH werkt ook samen met Europese hulporganisaties die vluchtelingen in de meest afgelegen gebieden van Zuid-Soedan bereiken. Vanuit Kenia en Oeganda krijgen de bevolking van Zuid-Soedan en de Zuid-Soedanezen die hun toevlucht hebben gezocht in buurlanden, hulp. Vliegtuigen en vrachtwagens brengen voedsel, medicijnen, brandstof, tenten en kleding naar de vluchtelingenkampen en belegerde steden zoals Juba.

Om de mensen te helpen overleven is veel meer hulp nodig, dan nu geboden wordt. SOH financiert de hulp uit de donatiecampagne die de stichting momenteel voor Zuid-Soedan voert. Voor giften: gironr. 9, t.n.v. SOH, Utrecht.

(Hervormd Persbureau)

Inkomsten GZB nemen toe

De inkomsten van de Gereformeerde Zendingsbond in de Nederlandse Hervormde Kerk zijn over 1992 gestegen met 6%. De normale inkomsten uit de kerk stegen met 2%. Hierbij vielen kollekten, kerkbussen, scholen en projecten in positieve zin op. Door de grote stijging van de ontvangsten uit erfenissen en legaten kwamen de totale inkomsten 6% hoger te liggen. In 1992 ontving de GZB in totaal f. 7.327.551.

De positieve ontwikkeling in inkomsten is een voortzetting van een trend: ook in 1990 en 1991 stegen de inkomsten met resp. 5% en 4,9%. De begroting voor 1993 bedraagt f. 9,1 miljoen. De GZB hoopt hiervan f. 6,7 miljoen als inkomsten uit de gemeenten te ontvangen. De begroting vertoont een tekort van f. 905.000.

(Hervormd Persbureau)

Handtekeningen tegen misbruik van vrouwen

Zowel op de tweede oecumenische vrouwensynode als op de landelijke kerkendag heeft de werkgroep Mensenrechten van de Raad van Kerken handtekeningen verzameld om het 'Appel voor gerechtigheid' voor de Koreaanse en andere Aziatische 'comfortwomen' te ondersteunen. Deze vrouwen werden in de tweede wereldoorlog door de Japanse bezetter misbruikt als seksuele slaven.

Inmiddels zijn in Nederland en in andere landen enkele honderden handtekeningen opgehaald, die zijn aangeboden aan de Mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties te Genève. Delegaties uit China, Taiwan en Korea hebben de Japanse regering om excuses voor en compensatie van het aangedane leed verzocht. Verder zetten veel regionale

en mondiale vrouwengroepen zich in om geweld tegen vrouwen als schending van de mensenrechten op de agenda te krijgen van de komende VN-Mensenrechtenconferentie, die in juni dit jaar gehouden wordt in Wenen.

(Hervormd Persbureau)

Eeuwenoud orgel weer in gebruik

In 1985 kocht de kerkvoogdij van Bloemendaal op voorstel van wijlen Klaas Bolt een orgel aan dat bij de orgelmakers Reil te Heerde in opslag stond. Het betrof een orgel dat van 1908 tot 1951 in de gereformeerde kerk in Baflo stond, maar dat al veel eerder werd gebouwd. Het éénklaviersinstrument met 9 stemmen moet omstreeks 1760 zijn gebouwd door een orgelmaker in Assendelft. Waar het oorspronkelijk heeft gestaan, is onbekend. Hoewel het instrument al enige malen was gewijzigd, was er voor de orgelmakers Reil naast de historische windlade voldoende oud pijp materiaal overgebleven om tot een stijlvolle restauratie te komen. Dit gold ook voor de prachtige orgelkas. Doordat het klavier en het mechaniek verloren waren gegaan, was het mogelijk om in stijl een onderpositief met 7 stemmen toe te voegen. Ook werd een vrij pedaal met 3 stemmen in een aparte kas achter de speeltafel bijgebouwd. De restauratie werd begeleid door orgeladviseur Hans van Nieuwkoop, rijksadviseur O.B. Wiersma en de Orgelcommissie van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Het orgel verrast door de fraaie en kleurrijke klank. Een unieke bijzonderheid is, dat het instrument zowel op de oorspronkelijke toonhoogte van een halve toon onder normaal kan worden bespeeld, als op de huidige normale toonhoogte.

Op zaterdag 13 maart a.s. zal in de hervormde kerk aan het Kerkplein in Bloemendaal het gerestaureerde en uitgebreide orgel worden gepresenteerd door Hans van Nieuwkoop. Om 10.30, 12.00, 14.00 en 15.30 uur geeft hij uitleg, demonstratie en een kort concert.

(Hervormd Persbureau)

Hulp bij begraven en cremeren

Een Amsterdamse crematie duurt gemiddeld 17 minuten. De dodenbezorging in de Randstad is gehaast en anoniem geworden. Dat constateert de werkgroep begraven en cremeren van de Amsterdamse Raad van Kerken en het Humanistisch Verbond. Deze ontwikkeling is niet zozeer te wijten aan het uitvaartbedrijf, maar eerder aan onze cultuur 'die een effectief anti-ritueel heeft uitgedacht om de

dood eronder te houden: in 17 minuten drie muziekstukken aanhoren en de kist laten staan', aldus de werkgroep.

Er is echter ook een interessante ontwikkeling in een andere richting. In het Amsterdamse Mozeshuis bijvoorbeeld, spreken aids-patienten, hun buddies en relaties elkaar geregeld. Zij zien het levenseinde onder ogen en stimuleren elkaar bij het bedenken van afscheidsrituelen die recht doen aan de dode en aan de gevoelens van de rouwenden. En degenen die vanuit andere culturen naar ons land kwamen, brachten een schat aan gebruiken en rituelen mee rond het afscheid van een dode.

De werkgroep constateerde een behoefte aan alternatieve ruimtes voor afscheidsplechtigheden, naast de bestaande aula's van crematoria en begraafplaatsen. Een onderzoek onder Amsterdamse kerken leverde een lijst met beschikbare ruimtes op, die opgevraagd kan worden door degenen die het afscheidsritueel regelen, bijvoorbeeld uitvaartverzorgers.

De werkgroep heeft ook mensen gecoached in het bijstaan van rouwenden. Zij kunnen suggesties doen voor een zinvolle invulling van de afscheidsplechtigheid, helpen bij het vertolken van de gevoelens van nabestaanden etc. Op hen kan een beroep gedaan worden als daar behoefte aan is. De werkgroep benadrukt dat het er niet om gaat een kerkelijke of een humanistische afscheidsdienst te propaganderen; ieder is vrij een eigen invulling te geven aan het ritueel.

Voor meer informatie: ds. L.W. van Reijendam-Beek, Stadionweg 68, 1077 SN Amsterdam, tel. 020 - 6752030.

(Hervormd Persbureau)

'Platform: kunst in de kerk' opgericht

Het Instituut voor Liturgiewetenschap te Groningen en de prof. dr. G. van der Leeuw-stichting hebben het 'Platform: kunst in de kerk' opgericht. Op veel plaatsen in Nederland wordt geëxperimenteerd met beeldende kunst in de kerk. Op de ene plek heeft men jarenlang ervaring, op de andere is men net begonnen. Sommigen hangen alleen figuratieve schilderijen op terwijl anderen niet terugschrikken voor abstracte werken.

Het Platform is bedoeld voor voorgangers (predikanten en pastores uit alle kerken) om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Juist op dit gebied, waar het wiel zo vaak opnieuw wordt uitgevonden, is gezamenlijke bezinning en uitwisseling van tips en ervaringen zinvol. Het Platform komt twee keer per jaar een middag bijeen op wisselende plekken, maar steeds in een kerk waar interessante praktijkvoorbeelden te zien zijn.

Voor meer informatie en aanmelding voor het Plat-